

Betænkning

over forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger.

(Afgivet af udvalget om offentlige arbejder den 12. maj 1976).

Udvalget har behandlet lovforslaget i en række møder og har herunder haft samråd med ministeren for offentlige arbejder, der tillige skriftligt har besvaret spørgsmål fra udvalget.

Udvalget har modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdernes Fællesorganisation, Nykøbing Falster,
 Arbejdernes Fællesorganisation, Stubbekøbing kommune,
 Arbejdsmarkedsnævnet for Storstrøms amtskommune,
 Beboerforeningen og lokalrådet for sydvestområdet,
 Børnehaven Vinkelhuse, Tårnby,
 Danmarks Naturfredningsforening,
 Dansk Fiskeriforening,
 Erhvervsrådet for Allsundområdet, FDM,
 Foreningen af Erhvervsfiskere i Sydvest, Friluftsrådet,
 Horst Terp, Sønderborg,
 Hvidovre kommune,
 Hvidovre sejlklub »Suset«,
 Komiteen for Haveforeninger i Sydvest kvarteret,
 Kommuneplangruppens Motorvejsudvalg,
 Landsforeningen Danske Vognmænd,
 Maribo kommune,
 Motorbådsklubben West,
 Sejlforeningen »Enighed«,
 Storstrøms amtskommune,
 Sønderjyllands amtskommune,
 Vestbroens Venner, Vordingborg,
 Østlollands Landboforening.

I forbindelse med lovforslagets § 1, nr. 1 og 2, har udvalget drøftet linieføringen af motorvejen over Kalveboderne. Ministeren for of-

fentlige arbejder har i et svar til udvalget oplyst, at den foreslåede placering af motorvejen uden for det nuværende dige alene var begrundet i, at man ikke ønskede at foregribe den endelige stillingtagen til spørgsmålet om en kommende byudvikling på det inddæmmede område på Amager. Ministeren oplyser videre, at der nu er opnået enighed mellem miljøministeriet og hovedstadsrådet om ikke at inddrage bebyggelserne på de inddæmmede områder på Vestamager i den videre planlægning frem til år 2000.

På baggrund heraf har ministeren tilkendegivet, at det er hans agt at lade linjeføringen ændre, således at motorvejen placeres inden for diget, medmindre Københavns kommune måtte have afgørende indvendinger herimod, i hvilket tilfælde ministeren vil underrette udvalget om spørgsmålet.

Et flertal (udvalget med undtagelse af socialistisk folkepartis og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) kan tilslutte sig dette, men ønsker at fastholde, at linjeføringen i alle tilfælde ændres som ovenfor nævnt.

Det bemærkes hertil, at den foreslåede ændring vil medføre en besparelse på ca. 30 mill.

På foranledning af udvalget har ministeren for offentlige arbejder stillet ændringsforslag om ophævelse af bemyndigelsen vedrørende forbindelsesmotorvejen på Amager mellem lufthavnsmotorvejen og Sverigesmotorvejen (Digemotorvejen).

Udvalget kan tiltræde det stillede ændringsforslag, hvorom der i øvrigt henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget har drøftet de miljømæssige problemer ved Vestmotorvejens indføring i København, specielt angående støjforholdene ved Folehaven og i Sydvestkvarteret.

Et flertal (udvalget med undtagelse af socialistisk folkepartis og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) henstiller, at der gennem forhandling med de respektive lokale myndigheder søges skabt en løsning på de rejste miljøproblemer.

Et flertal (socialdemokratiets, venstres, fremskridtspartiets, det radikale venstres, det konservative folkepartis, kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) kan tilslutte sig lovforslagets linjeføring over Kalveboderne.

Flertallet er bekendt med andre forslag om blandt andet bro eller tunnel. Såfremt disse alternative forslag skal gennemføres, forudsætter flertallet, at dette sker uden yderligere udgift for statskassen.

Et mindretal (socialistisk folkepartis og venstresocialisternes medlemmer af udvalget) kan ikke tilslutte sig flertallets indstilling og henviser til mindretallets nedenfor nævnte indstillinger vedrørende lovforslaget som helhed.

Vedrørende hovedlandevejen i Sønderjylland kan et flertal (socialdemokratiets og venstres medlemmer af udvalget samt Glensgård (FP)) tilslutte sig, at vejen indtil videre etableres som en bred 2-sporet vej forbeholdt motortrafik med alle skæringer ude af niveau, men således forberedt, at den vil kunne indgå som den ene halvdel af en fuldt udbygget 4-sporet motorvej.

Et mindretal (det radikale venstres, socialistisk folkepartis, det konservative folkepartis, kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget samt Dohrmann (FP)) anser det for nødvendigt, at vejen udbygges som en 4-sporet motorvej allerede på nuværende tidspunkt, og har derfor stillet ændringsforslag herom.

Et andet mindretal (venstresocialisternes medlemmer af udvalget) kan ikke medvirke til ovennævnte motorvejsanlæg.

Udvalget har bl. a. i et samråd med ministeren for offentlige arbejder drøftet Sønderborgvejens og Posekærvejens tilslutninger til motorvejen i Sønderjylland.

Et flertal (udvalget med undtagelse af venstresocialisternes medlem af udvalget) mener, at der bør tilstræbes en forenkling af de om-

handlede vejføringer, og henstiller til ministeren for offentlige arbejder, at han søger spørgsmålet løst efter forhandling med de lokale myndigheder.

Et flertal (socialdemokratiets, venstres, fremskridtspartiets, socialistisk folkepartis og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) peger i denne forbindelse på problemet om tidspunktet for Sønderborgvejens tilslutning til motorvejen.

Et mindretal (det radikale venstres, kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) ønsker vedrørende dette spørgsmål at fremhæve, at Sønderborgvejen bør tilsluttes motorvejen senest samtidig med færdiggørelsen af den i lovforslaget omhandlede motorvejsstrækning.

Vedrørende en ny fast forbindelse over Storstrømmen kan et flertal (socialdemokratiets, venstres, det radikale venstres, det konservative folkepartis, kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) tilslutte sig ministeren for offentlige arbejders forslag om en linjeføring over Farø med en højbro over Sjællandsrenden, men med en trinvis udbygning, idet strækningen Bårse-Sakskøbing foreløbig kun udbygges i en 2-sporet vej, dog således at broanlæggene over Storstrømmen forberedes til senere udbygning til 4 spor. En tilsvarende forberedelse sker også for så vidt angår vejene.

Ministeren for offentlige arbejder har over for udvalget oplyst, at han ikke mener, at der vil være økonomisk basis for at love igangsættelse af etaperne Rønnede - Ambjerg og Ønslev - Sakskøbing, før første etape er fuldført. På den anden side mener ministeren, at man må stræbe efter, at de igangsættes umiddelbart efter, at første etape er færdiggjort.

Ovennævnte flertal forudsætter, at man senest umiddelbart efter afslutningen af 1. etape fra Ambjerg til Ønslev fortsætter videre til Sakskøbing for herved bl. a. at mindske de betydelige gener, som den midlertidige omkørsel over Nr. Alslev vil medføre.

Et mindretal (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) har stillet ændringsforslag, hvorefter den nye faste forbindelse over Storstrømmen føres over Masnedø. Om ændringsforslagene anfører mindretallet i øvrigt:

Af rapporter om omkring en ny Storstrøms-

forbindelse fremgår det tydeligt, at alle forhold taler imod en fast forbindelse over Farø, hvorimod alle de vigtigste implicerede parter og især de tekniske eksperter peger på en ny fast forbindelse over Storstrømmen med en linjeføring over Masnedø.

Fremskridtspartiet har ved flere lejligheder påpeget dette over for ministeren for offentlige arbejder, senest ved den indstilling, udvalget om offentlige arbejder foretog i efteråret 1975 angående ovennævnte linjeføring, men samtidig har vi desværre været vidne til, at der ved afgivning af denne indstilling blev indgået forlig blandt partier, som repræsenterede et stort flertal, angående en linjeføring over Farø, uanset om denne beslutning er adskillige millioner kroner dyrere.

Dette flertal, som således har ønsket at igangsætte dette nye kæmpeprestigeprojekt, har derved forhindret, at andre, og måske lige så vigtige, vejforhold bliver ændret.

Fremskridtspartiet har også under både 1. behandlingen og under udvalgsarbejdet forsøgt at få lovforslaget delt, idet det omfatter mange forskellige beslutninger, hvorfor det er ganske urimeligt, at folketinget forhindres i at tage stilling til de store projekter enkeltvis.

Forslaget om en ændret linjeføring af Storstrømsforbindelsen fra at gå over Farø til at gå over Masnedø er, foruden at den er langt billigere, også et ønske fra den lokale befolkning. Foruden dette vigtige argument vil strækningen over Farø blive flere kilometer længere end over Masnedø, hvilket også burde gøre indtryk på flertalspartierne i denne sag, idet de samme partier bør erindre sig den ressourceteknisk diskussion, der gik gennem det danske samfund i oliekrisetiden.

Fremskridtspartiet finder med disse synspunkter varmt at kunne anbefale ændringsforslagene og håber samtidig, at de øvrige partier ikke skeler til smålig partipolitik, men udelukkende til de saglige argumenter, der alle taler for en linjeføring som den i ændringsforslaget omhandlede – linjeføringen over Masnedø.

Et andet mindretal (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) kan tilslutte sig det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag om en linjeføring over Masnedø.

Et tredje mindretal (venstresocialisternes medlem af udvalget) kan ikke medvirke til ovennævnte forslag og ændringsforslag vedrø-

rende den nye faste forbindelse over Storstrømmen.

Et flertal (udvalget med undtagelse af venstresocialisternes medlem af udvalget) kan tilslutte sig ministeren for offentlige arbejders forslag om en vejbro over Allsund som nævnt i forslagens § 2.

Herefter indstiller et *flertal* (socialdemokratiets og venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med det af ministeren for offentlige arbejder stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (det radikale venstres, det konservative folkepartis, kristeligt folkepartis og centrum-demokraternes medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det af mindretallet og det af ministeren for offentlige arbejder stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af mindretallet og ministeren for offentlige arbejder stillede ændringsforslag. Et medlem af mindretallet (Dohrmann (FP)) kan dog tillige stemme for ændringsforslag nr. 1 om en 4-sporet hovedlandevej i Sønderjylland.

Et *tredje mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget) udtaler sin misbilligelse af, at ovennævnte flertal træffer beslutning om gennemførelsen af den foreslåede indføring af Vestmotorvejen, uden at de nødvendige undersøgelser af alternative løsninger har fundet sted. Mindretallet er af den opfattelse, at også de igangværende undersøgelser vedrørende Saltholmlufthavnen og Øresundsforbindelserne bør være tilendebragt, før endelig stilling kan tages.

Mindretallet kan stemme for de stillede ændringsforslag, men vil redegøre for sin stilling til lovforslaget som helhed ved 2. behandling.

Et *fjerde mindretal* (venstresocialisternes medlem af udvalget) anfører følgende:

Der er elementer i lovforslaget, der indebærer en neddæmpning af planlægningen i forhold til tidligere mastodontplaner. Dette ser mindretallet med sympati på.

Men hovedtendensen i lovforslaget er en fortsættelse af den hidtidige »bevidstløse« planlægning.

Mindretallet ser »Farø-løsningen« som noget, der er helt ved siden af, som er meget dyr, og som kun tjener til at udbygge privatbilismen.

Motorvejen i Københavnsområdet ud over Avedøre Holme har mindretallet stærkt mistænkt for at hænge sammen med planerne om udbygning af Vestamagerplanerne, motorvej til Sverige og storlufthavn på Saltholm. Disse kæmpeprojekter er venstresocialisterne som bekendt modstander af.

Mindretallet kan ikke medvirke til udbygningen af hovedlandevejen i Sønderjylland som motorvej. Den omhandlede strækning er led i et større motorvejsnet, som venstresocialisterne ikke ønsker at tage medansvar for.

Mindretallet kan godt se, at der er behov for en ny bro over Alssund, fordi en stor virksomhed har svært ved at få arbejdskraft i nødvendigt omfang og for i det hele taget at klare problemerne ved Danfoss' beliggenhed på Nordals. Mindretallet mener, at dette eksempel viser hele den bagvendte måde, hvorpå planlægningen foregår i vort samfund.

Der må satses langt mere på kollektiv trafik, end dette forslag lægger op til. Den kollektive trafik er både langt billigere, sikrere og langt mere miljøvenlig.

Mindretallet kan stemme for det af ministeren for offentlige arbejder stillede ændringsforslag om ophævelse af Digemotorvejen på Amager, men kan i øvrigt ikke stemme for de stillede ændringsforslag.

Mindretallet indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Ændringsforslag.

Af et *mindretal* (Bilgrav-Nielsen (RV), Kurt Brauer (SF), Lowzow (KF), Svend Erik Sørensen (KrF), Jes Schmidt (CD) og Dohrmann (FP)):

Til § 1.

1) Nr. 3 affattes således:

»3) En 4-sporet hovedlandevej fra et punkt på Sønderjyllands amts landevej 555, Bodum-Rødekro, vest for Rise Hjarup, i en linje vest for den nuværende hovedlandevej 306 (A10) til et punkt på Sønderjyllands amts landevej

510, Haderslev-Løgumkloster, umiddelbart vest for Skovby.«

Af et *mindretal* (Dohrmann (FP) og Glensgård (FP)), tiltrådt af et *mindretal* (Kurt Brauer (SF)):

2) Nr. 4 affattes således:

»4) En hovedlandevej i forlængelse af den anlagte del af Sydmotorvejen fra hovedlandevej 152, Næstved-Rønnede, mod syd i en linje vest for den eksisterende hovedlandevej 115 (A2), Køge-Vordingborg, vest om Bårse og videre mellem Vordingborg by og Kastrup til Sjællands sydkyst, hvorfra den føres på en fast lavbro over Masned Sund til Masnedø. Her forløber vejen mellem den eksisterende vej og Masnedøværket og på en højbro over Storstrømmen til Falsters nordkyst, vest om Orehoved og på en højbro over Guldborgsund ved Nebølle Nakke til Lolland, hvor vejen tilsluttes den nuværende motorvej ved Saksøbing.«

Til § 3.

3) Nr. 8 udgår.

4) Nr. 9 udgår.

5) Nr. 11 affattes således:

»11) Hovedlandevej 156, Vordingborg-Kalvehave.«

6) I nr. 12 ændres »Ønslev« til »Stubberup«.

Til § 4.

7) Nr. 2 udgår.

8) Nr. 3 udgår.

Af *ministeren for offentlige arbejder*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 5.

9) § 5 affattes således:

»§ 5. Bemyndigelsen i § 2, nr. 1 og 5, i lov nr. 313 af 9. juni 1971 om visse hovedlandeveisstrækninger til projektering og sikring af en hovedlandevej udbygget som motorvej fra Kalvebodløb, syd om Tømmerup, nord om Store Magleby og Dragør til Amager østkyst, og en hovedlandevej fra den nævnte hovedlandevej vest for den nuværende bebyggelse på Ama-

ger mod nord langs denne til den i § 2, nr. 2, i samme lov nævnte hovedlandevej, ophæves.»

Bemærkninger.

Til nr. 1.

Ændringsforslaget bevirker, at der med det samme etableres en 4-sporet motorvej på den i Sønderjylland nævnte strækning.

Til nr. 2-8.

Ændringsforslagene bevirker, at den nye fa-

ste forbindelse over Storstrømmen fører over Masnedø og ikke som foreslået over Farø.

Til nr. 9.

Ændringsforslaget indebærer, at også sikrings- og projekteringsbemyndigelsen for den såkaldte Digemotorvej ophæves. Da linjeføringen for Digemotorvejen er beliggende i landzone, ligesom tilfældet er for den nu forudsatte linjeføring for Sverigesmotorvejen, er sikringsbemyndigelse unødvendig. Det samme gælder projekteringsbemyndigelse, idet vejens anlæg er afhængig af anlægget af Sverigesmotorvejen, for hvilken såvel sikrings- som projekteringsbemyndigelse ophæves ved denne bestemmelse.

Ivar Hansen (V). Holmberg (V), Hovmand (V). Lennart Larson (V).

næstformand.

Glensgård (FP). Jes Schmidt (CD). Dohrmann (FP). Svend Erik Sørensen (KrF).

Henning Jensen (S). Knud Damgaard (S). Kampmann (S), Erik Andersen (S).
formand.

Otto Mørch (S). Bilgrav-Nielsen (RV). Kurt Brauer (SF).

Kurt Hansen (VS). Lowzow (KF).